

בלבבי משכן אבנה

שמחה שמיני עצרת ושמחת תורה

ההפכים) וכן הענין כאן. שמחה ענינה כשאדם כבר גמר עם המלחמה, הוא נתעלה ממגבלות הטבע, והוא כבר נסתלק מבחינת "שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד, טז), הוא מעל כל זה, הוא חי בשמונה כבר, אין לו מלחמות עם הענינים הטבעיים. לעומת זאת חמש מלשון מזוין ענינו, שאדם עדיין נמצא בתוך הטבע ויש לו מלחמה עם בחינת ז' אומות, ז' מדות רעות, ועדיין לא נצחם, הוא נמצא בתוך הטבע, בתוך המלחמה עם הכוחות הטבעיים.

"ושמחת עולם על ראשם" כתיב (ישעי' לה, י) "ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברינה ושמחת עולם על ראשם" וגו'. ופי' בתרגום "וחדות עלם תהי להון די לא פסקא" וכו'. מדוע השמחה האמתית מוגדרת שמחה "על ראשם"? הענין הוא כפי שבואר לעיל. שמחה אמרתית, שמחה בלתי מוגבלת שאין לה הפסק כמו שפ' התרגום "די לא פסקא", שמחה מסוג זה בהכרח לא יכולה להיות בתוך מגבלות הטבע, הטבע בודאי יחצוץ ויפריע לשמחה זו.

רק שמחה שמעל הטבע יכולה להיות בבחינת "די לא פסקא" ולכך שמחה זו היא בבחינת "על ראשם", מעל תפיסת מציאות האדם, מעל המגבלות של האדם. אילו השמחה היתה "למטה מראשם", היה חל בה המגבלות של האדם. רק שמחה "מעל ראשם", מעל תפיסת מציאות האדם, יכולה להיות שמחה תמידית.

המדרגה שלמעלה מן השמחה עובר כ"ב תשרי, עובר שמיני עצרת, עובר שמחת תורה, עם מה האדם נשאר ביד? ה"שמיני" עבר, השמחה חלפה, מה הקנין שיצא לנו מכל זה? שמחה ענינה שאדם שמח בדבר שנוסף לו. על עצם היותו של האדם, האדם אינו שמח, זו טבעו של אדם (יש שמחה בבחינת שמח בחלקו ואכמ"ל). נמצא השמחה הוא בדבר שאדם השיגו אולם עדיין אינו עצם היותו, כשיהפוך הדבר לעצם היותו תתבטל השמחה, וזו עבודת האדם. העבודה בשמיני עצרת ושמחת תורה, לשמוח בקב"ה ובתורה בבחינת שמעל הטבע. לאחר שזכה האדם לשמוח בזה, עליו להפוך זאת לעצם מעצמיו, לחלק מהיותו, שיחוש התחברות גמורה לקב"ה למעלה מגדר הטבע, וכן דבקות בתורה למעלה מגדרי הטבע. וכשיהפך זאת לחלק מהיותו ממילא תתבטל השמחה בזה. לכך לאחר כ"ב תשרי אין שמחה, לא מפני שחלף האור הנפלא של יום זה, אלא להיפך, שלאחר עבודת היום, הפך האדם את אור זה, מאור מקיף, חיצוני אליו, לאור פנימי, לעצם היותו, לחלק מעצמותו, ולכך אין בזה כבר שמחה. עתה, שומה על האדם, לשאוף למדרגה יותר עליונה, וממנה ישאב את שמחתו. ■ מבלבבי משכן אבנה חלק ה' עמוד רפד

שמחה - מהותה וגדרה יום זה יש לו ב' שמות: שמיני עצרת ושמחת תורה. כלומר יש כאן ב' בחינות של שמחה. יש שמחה בבחינת "עצרת", שהקב"ה אומר לבניי "עצרו עמי עוד יום אחד" (עי' תנחומא פינחס סי' טז ורש"י ויקרא כג, לו ורש"י במדבר כט, לה), והשמחה בבחינה זו היא שמחה בקב"ה, בשהייה עמו בצותא, ביחידות. ויש בחינת שמחה מחמת שמחת תורה, שמחה בדבקות בתורה, ושמחה לגומרה של תורה.

שמחה בבחינת שבע ושמונה יש שמחה של חתן וכלה, שמחה זו היא שמחה של ז' ימים. לעומת זאת, השמחה בשמיני עצרת, היא שמחה בבחינת שמונה, "יום שמיני". מהות ההבדל, כנודע שבחינת מספר שבע, הוא בתוך הטבע, ולכך שמחת חתן וכלה שהיא שמחה בתוך הטבע, שמחה בהתחברות של שני כוחות טבעיים, לכך שמחה זו היא בבחינת שבע, שמחה בתוך הטבע. לעומת זאת השמחה ביום שמיני עצרת, היא שמחה מעבר לגבולי הטבע.

"שמיני עצרת" - שמחה בבחינת שמונה נבאר: מנהג ישראל שמיד שמסימים את התורה "לעיני כל ישראל", מתחילים מיד ספר בראשית. טעם הדבר שהתורה היא בלתי מוגבלת, אין לה סוף. האות האחרונה של התורה היא ל', והאות הראשונה של התורה היא ב', הרי לנו אותיות "לב". הלב הוא המלך של האברים כנודע, וכל בחינת מלך הוא מעל אלו שמולך עליהם. במלך נאמר "מלך פורץ גדר לעשות לו דרך ואין מוחין בידו" (פסחים קי ע"א) זהו בחינת "הלב", הוא למעלה ממגבלות האיברים: אין לו הגדרים והסיגים של האיברים. וזו בחינת שמחת תורה, שמחה בבחינת "לב", לא שמחה בבחינת המוגבלות שבתורה, אלא בחינת שמחה בבלתי מוגבל שבתורה. הן הן הדברים בבחינת השמחה של "שמיני עצרת", השם מעיד על עצמו שהוא בחינת "שמיני". בכל שבעת ימי חג הסוכות העבודה היא להבל את כל העוה"ז והטבע, ולבטלם (כפי שבואר לעיל) לאחר שביטל האדם את כל שבע מדות הטבע, ממילא דבק בקב"ה בבחינה של למעלה מן הטבע, בבחינת "שמיני עצרת".

שמחה ענינה כאשר אדם גמר את כל המלחמות השורש של המילה שמחה הוא שמח: בחילוף אותיות זה יוצא חמש. המילה חמש יש לה כמה משמעויות. א. לשון מספר חמש. ב. לשון חמושים, "וחמושים עלו בניי מארץ מצרים" (שמות יג יח) ופרש"י אין חמושים אלה מזוינים. נמצא שמלת חמש משמעותה מזוין למלחמה. כידוע בלשון הקודש שורש אחד כולל שני נושאים הפכיים (בסוד שלוב

מהו 'ענין' וענין סוכה זכר לעני כבוד

מהו הענין שהקב"ה יראה ב"ענין" דייקא, כגון וירד ה' בענין על הר סיני, ואראה בענין, וכו'? האם זה נחשב כראיית הקב"ה (עכ"פ כבודו ולא עצמותו)? הם ראיית עניי הכבוד במדבר היו נחשב כראיית כבודו של הקב"ה? וכן מהו ענין עניי כבוד שלזכרם לחד מאן דאמר עושים סוכות?

תשובה:

ענין הוא אופן מגילויי הקב"ה, וכתוב "וכבוד" ה' נראה בענין. וגילוי זה אף אחר חטא העגל, כמ"ש בעמק המלך (ש"ה, פרק כ) וסוד המקיף הזה הוא סוד עניי כבוד שהיו מקיפים את ישראל אף קצת אחר החטא.

ושורש גילוי זה מהותו: עיין ספר הפליאה (ד"ה ודע והאמין כי יש אופן אחד) וז"ל, שנו במתיבתא דרקייעא, כשהיו ישראל במדבר היו "מקיפין" ז' עניי כבוד עליהם, א' מלפניהם, וא' מאחוריהם, ושנים משני צדיהם, וא' למעלה מפני החמה והצינה, ואחד לפנייהם משפיל הגבוה ומגביה הנמוך, וכו', וא' למטה, ואחד מאחוריהם לקבל אבני בליסטראות, ואחד מאיר להם. עכ"ל. והיינו ו' ענינים לנחותם בדרך נכונה, ואחד מהותו "הארה". הארת כבוד כנ"ל. ולכך שם השר הממונה על עניי כבוד נקרא 'מכבדיאל' (עיין סודי רזא, אות ר'), לשון כבוד. ועיין עמק המלך (שער יג, פרק מה).

ועיין תיקוני זהר חדש (ספרא תניינא) שענין וערפל, אבא ואמא, ז' עניי כבוד שבע ספירן. ועי"ש (תיקונים, עד, ע"ב) שכנינתא כלילא משבעה עניי כבוד. ועיין ישרש יעקב (ערך עניי כבוד). ולכך היו מכסים את בני"ו ולא את הערב רב, כמ"ש שם (ח"ב, קצא, ע"ב). ועיין פרדס רימונים (שער כג, פרק טז, ערך ענין).

ובאו בזכות אהרון, כמ"ש שם (קג, ע"א, ועוד). כלומר, מידת מדרגת אהרן של גילויי הקב"ה בעולם. וכמ"ש שם (רפג, ע"א) דאהרן דרועא ימינא דישראל הוה. גילוי מידת חסדו של הקב"ה. וכתוב חסד "אל" כל היום. ועיין רמ"ז (דברים) עניי כבוד, גימט' ז' פעמים אל. ועיין עמק המלך (שי"ד, פרק קנב) שם א"ל, במילואו, עולה הקיף, עניי כבוד.

והוא היפך ענין דקלקול, שנאמר בו סכת בענין לך מעבור תפלה, ענין המסתיר ומעלים. וז"ל הצינוי (בשלח) שאר ענינים מעכבים את התפלה. ולהיפך ענין של קדושה מעלה התפלה, כמ"ש "ואד יעלה מן הארץ", ותרגם יונתן וענין יקרא הוה סליק מתחות כורסי יקרא. ובחולין אמרו, ואד יעלה מן הארץ, מלמד שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים. עיין רקאנטי (בראשית).

ובסוכות נידונים על המים, כי "סוד סוכה רמז לשבעה עניי כבוד" (לשון הרקאנטי, האזינו). ואזי מתקבל התפלה על המים, ודו"ק. ועיין שושן סודות (אות תקנו, סוד חג הסוכות). ועיין חמדת ימים (חג הסוכות, פרק ה). ועץ חיים (שער לב, פ"ו, מ"ת). ושער הכוונות (דרושי חג הסוכות, דרוש ד').

תהלים (מ, יח) - ואני עני ואביון. וכתוב (שם, פו, א) כי עני ואביון אני. ועיין זוה"ק (ח"א, רנו, ע"ב) חולקיה דדוד דאקרי עני ואביון. ועי"ש (ח"ב, רלב, ע"ב. ח"ג, קצה, ע"א). והרי שדוד קרא לעצמו אביון. ועיין אמרי אמת (שבועות) וז"ל, קורין רות בשבועות, משיח, מלכות בית דוד, דכתיב מאשפות ירים אביון, אשפות לשון רבים, כי דוד המלך עבר בכל המקומות השפלים, בנות לוט, תמר, רות, וגם בישי כתיב ובחטא יחמתני אמי. והבן שישי בחינה שיוסף (צדיק) נקרא אביון, ויש בחינה שדוד נקרא אביון. וזהו מתנות לאביונים, ב' מהויות של אביונים. עיין פרדס (שער כט, פ"ב).

ושורש דוד, ביהודה שנתן לתמר את חפציו, "חותמך ופתילך", ואלו תפילין וטלית. ועיין זוה"ק (בראשית, כג, ב) ובגין דא צריך בר נש למהוי כעני לתרעא דמלכא בצלותא דעמידה, בכל שית יומין דחול בגין שכנינתא, ומתעטף לה בעטופא דמצוה בציצית כעני, ויהא בתפילין כאביון, וכו'. ועי"ש (ח"ג, קצה, ע"א) ובגר"א (תיקון י"א מתיקונים אחרונים) והיינו שנתן לה כלים אלו שאזי האדם במדרגת עני ואביון. ובעומק יותר, נקרא דוד אביון, כי הוא נפל, "בר נפלא", אין לו כלום אפילו עצם חייו. וכמ"ש (זוה"ק, ח"ב, רעו, ע"א) דוד כתיב ביה עני ואביון, ולית ליה חיים אלא מה דאתייהב ליה מיומי דאדם קדמא עי' שנין. ועי"ש (ז"ח, מד, ע"ב).

ואמרו (סוכה, נב, ע"א) ת"ר, משיח בן דוד שעתיד להגלות במהרה בימינו, אומר לו הקב"ה, שאל ממני דבר ואתן לך, שנאמר אספרה וגו' שאל ממני וגו', וכיוון שראה משיח בן יוסף שנהרג, אומר לפניו רבש"ע איני מבקש ממך אלא חיים, וכו', עי"ש. ומבואר בזה ב' חלקים. א. עצם כך שאמר לו הקב"ה "שאל ממני דבר ואתן לך". ב. מה שואל - חיים. וביאור חלק הב' חיים, כנ"ל. וביאור חלק הא' "שאל ממני". דיעויין ברמ"ז (ויקרא) וז"ל, שעושה הצדקה כתיקונה לעני צנוע הנקרא עני ואביון, שתאב לכל דבר מפני שאינו שואל (וזהו גדר חדש באביון, שבעצם הוא עני שבוש, ולכך נעשה אביון כי אינו שואל), וסימנך עניי ואביון, גימט' צדקה, עכ"ל. ועי"ש עוד שאביון גימט' ד"ל ול"ה). ועיין שפע טל (חלק שפע, ש"ו).

ולפ"ז שנתבאר שגדר אביון הוא עני שאינו שואל, זהו שא"ל הקב"ה למשיח בן דוד שהוא "בר נפלא", אביון, שאל ממני. כי בעצם כך ששואל יוצא מתואר שם אביון. ולפ"ז יתבאר מה שואל, חיים, בבחינת "חכמה תחיה את בעליה". ועליה כתיב "והחכמה מאין תמצא". ויעויין בספר הפליאה (ד"ה נפנה לפן אחר) וזהו "העניי והאביונים מבקשים מים ואין", ר"ל מבקשים גם המדה הנקראת אין. והיינו בחינת והחכמה מאין תמצא, כנ"ל, כמ"ש (ד"ה שאל משה למט"ט) מבקשים גם המדה הנקראת אין, היא המחשבה (ועי"ש ד"ה טצ"ץ. ועיין ספר הקנה ד"ה ענין יוה"כ ועיניו). וכן הוא בברית מנוחה (הדרך השישית) וז"ל, ואכלו אביוני עמר, אלו הם חכמי ישראל, כמ"ש העניי והאביונים מבקשים מים ואין, עי"ש. ועיין שושן סודות (אות קלה) כשהעניי והאביונים מבקשים מים וכו', כלומר מבקשים להתברך מאין, שהוא א"ס ית'. ואזי נתהפך אותיות "אביון" לאותיות "ונביא", כמ"ש בסתרי תורה.

המשך בעמוד יב'

וזאת הברכה | ו-ק

וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה. קול, קו-ל. הנה נודע שהקו מלעילא לתתא הוא שורש המשכה של שפע ממנו ית"ש לנבראיו. ומתתא לעילא הוא תקות הנבראים לבוראם. כי הוא ית"ש מקור הכל. מקור, קו-רם. בחינת קוצו של יו"ד, קוץ, קו-ץ.

והנה שורש המשכה ממנו ית"ש, עליו אמרו חז"ל, אין העולם מקומו אלא הוא מקומו של עולם. מקום, קו-מם. והוא ית"ש מופרש ונבדל מנבראיו, בחינת קדוש, קו-דש. אולם חקקה חכמתו ית"ש חוק, ח-קו, חקיקה של המשכה לנבראים.

וכאשר מאיר להם ההארת הקו, הם בחינת קרוב, קו-רב, קרבה אליו ית"ש. וכאשר אין מאיר להם הקו, הם בחינת רחוק, רח-קו. וכן כאשר מאיר להם הקו נעשים בעלי קומה, קו-מה. ויתר על כן, קוממיות, ב' קומות. אולם כאשר אין מאיר להם הקו נהפכים מזוקפים, זקוף, קו-זף, מבעלי קומה, לשכיבה, והוא בחינת מיתה, "וישכב", ואזי נעשה בהם קבורה, קו-ברה. ואזי נעשה בוקה, קו-בה. והבן, שקומה ע"י רגלים, ובפרטות ע"י שוק, ש-קו. ובקלקול הוא בבחינת הוכה שוק על ירך. ואזי נעשה מקו נקודה, קו-נדה.

והנה שורש התקוה מתגלה בתפלה, שעליה אמרו שאין עומדים להתפלל מתוך שחוק, שח-קו, וקלות ראש, קלות, קו-לת, בחינת קלון, קו-לן. אלא מתוך כובד ראש. ואין לרוק בתפלה, רוק, ר-קו. ועיקר התפלה רק שפתייה נעות וקולה לא ישמע, קול, קו-ל. ואזי ה' שפתי תפתח, קול דודי דופק פתחי לי, דופק, קו-פד.

והנה חיצינות התפלה בקשה, ופנימיותה השתוות, בחינת מכדי שקולים הם ויבאו שניהם, ודו"ק שזהו דרך השגה של הדבר ע"י ששקולים. שקול, של-קו. והנה ולד שנולד נקשר לאמו ע"י בחינת קו, חוט הטבור, ואח"כ נעשה יונק, קו-ין. אולם בקלקול אור זה נופל לפירוד ונעשה מחלוקת, קו-מחלת. והוא בחינת קרוע, קו-רע, שנעשה הקו רע. ואזי במקום חיבור של נתינה והענקה, יונק, נעשה עושק, קו-עש.

והבן ששורש הקו בחינת יושר, קולע אל השערה ולא יחטא, קולע, קו-על. והוא בחינת יעקוב, קו-יעב, פעמים נכתב עם ו', והוא מדרגת היושר כנודע. אולם בקלקול נתעקם היושר ונעשה דרך עקלתון, קו-עלתן. ותיקון דרך העקלתון ע"י קטורת, מעשה רוקח, קו-רח. שנתן מלאך המות למשה מתנה קטורת, קו-טרת. ועיקר גילוי זה בסממני הקטורת הוא בקנמון, קו-נמן. ואזי מוסר הלכלוך והפסולת ונגלה הנקיון, קו-נין.

ושלמות אור זה נגלה בתחיית המתים, שיש תקומה למתים. תקומה, קו-תמה. וכבר השתא מעין לעת"ל התגלה בחבקוק, קו-חבק. ואזי נגלה יציאה מן הקטנות (ו' קצוות) קו-טנת, ו-ק, ונעשה גדלות.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: קוה, אוקיר, אקוט, קומה, קום, בוקה, אשקלון, שקול, בוקר, חוק, בוקק, מוצק, מוקש, מחלוקת, נקיון, פקדון, מקום, בקבוק, קבורה, קדוש, קול, קיטור, קלון, שוק, רוק, רחוק, דופק, שחוק, דרקון, הורק, ירקון, מלקוח, מקצוע, משקוף, קורה, קוץ, קונה, קוסם, קיקיון, קלות, קרוב, תקוה, תקוע, קושש, זוקף, צדוק, קמון, שקוי, חקור, יהויקים, יהוצדק, יונק, חוקיהו, צוק, יעקוב, יקותיאל, בדוק, חבקוק, חבוק, מתוק, פוקה, צדוק, צדקיהו, עמוק, עקרון, עלוקה, עקור, קרוע, תקופה, מקור, קורה, נקודה, סקול, שישק, עקוב, עקלתון, פוקד, פוקח, קולע, קורא, קטורה, קטנות, קישון, קמואל, רוקח, רקוב, רקוד, יוקד, תורק, תמרוק, קטורה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

כתיב (בראשית, מט, כד) מידי אביר יעקב. וכן כתיב (ישעיה, מט, כו) וגאלן אביר יעקב. וכן כתיב (תהלים, קלב, ה) משכנות לאביר יעקב.

וביאור אביר: עיין רש"י (איוב, לד, כ) אביר - כח. ועיין רד"ק (שמואל, א, כא, ח) שהוא על משקל כביר. ועיין עוד בדבריו בספר השרשים (ערך אבר), לשון עוצם וחוזק. ועיין מחברת מנחם (ערך אבר) לשון אמוץ הם. ועיין רש"י הירש (לך לך, יז, ג) וז"ל, "אבר" הוא הכנף, והוראתו הסמלית כוח המעוף, ומכאן "אביר", כך נאמר על ה', אביר יעקב, ע"ש ישאחו על אברתו (דברים, לב, יא). וכך אברהם הוא "אבירי הגוים", הוא המנוף המעלה אותם לפסגה הרוחנית והמוסרית. ושורש דבריו מבואר בשערי אורה (ש"ב, עיי"ש). ועבודת הקודש (ח"ג, פרק סד). וביאור אביר יעקב: עיין רד"ק שם, וז"ל, מיד האל שהוא אביר יעקב, שחזק אותו ולא נמוטו בכל הצרות שעברו עליו. וכן כתבו הרבה מרבותינו, ושורש הדברים נמצא בשכל טוב (שם) וז"ל, מידי אביר יעקב - מסייע ידי הקב"ה שהיא תקפו של יעקב.

אולם בזה"ק איתא (ויחי, רמז, ע"א) מידי אביר יעקב - מאינון תרין סטרין דאתקיף בהו יעקב. והיינו דעת המחברת, כח התוקף והאומץ לכלול שני הפכים, "תרין סטרין". ועיין ציוני (ויחי) מידי אביר יעקב - קורא למדת אמת (שהיא מדתו של יעקב, תתן אמת ליעקב) אביר יעקב. עכ"ל. שעל מדת האמת אמרו בפ"ק דסנהדרין יקוב הדין את ההר. ונצרך לה עוצם וחוזק. וחוזקו של יעקב מדין היותו "שלישי", והוא חזקה. ועיי"ש (ואתחנן). ועיין רמב"ן (ויחי שם), ובתורה אור בפירושו עליו (שם). ועיין פרדס (שכ"ג, ערך אבר) וז"ל, אבירותו להכרעת הדין אל הרחמים. והיינו דעת המכרעת. ויתר על כן עיין גר"א (ת"ז, תיקון י"א מתיקונים אחרונים) לאביר יעקב - שהוא מבריה מקצה אל קצה. עכ"ל. ולזה נצרך אומץ ועוצם וחוזק, להבריח מן הקצה אל הקצה, ללא כח המתנגד לעכבו.

ועוד מצינו שאביר יעקב קאי על יוסף ונסינו. עיין רמ"ז (בראשית) וז"ל, ואביר, סודו אבר - י', היא הטיפה היוצאת ממנו. עכ"ל. מאבר אות ברית קודש. ועיין רקאנטי (בראשית), ושושן סודות (אות תקעו), ושערי אורה (ש"ב), ושערי צדק (ש"ב), ועמק המלך (ש"כ, פרק לה). ועוד.

ועיין מגלה עמוקות (ויקרא, אופן הי"ד) וז"ל, כדברי ר"ש בבראשית ש"י הרוגים (הרוגי מלכות, לא היו בני יעקב) רק י' בנים של יוסף שיצאו מ"י אצבעותיו. ז"ס ויפוזו זרועי ידיו מידי "אביר יעקב", בהיפוך אתוון "רבי עקיבא". ושורש דבריו בליקוטי תורה (ויחי). ור"ע הוא עקיבא בן יוסף. והרי שאביר יעקב הוא תוקף של טיפה החזקה שיצאה ממנו שהוא ר"ע. ועיין ספר הליקוטים (וישב, מח) מידי אביר יעקב - נרמז על ר"ע. משם רועה אבן ישראל - שהשיג למעלה מבחינת משרע"ה, וכו', אבי"ר, כמנין אין סוף עם האותיות. וזוהי האבירות השלמה, הנגלית בבחינת יחידה, הנקראת "איתן" שבנפש, תוקף וחוזק שהיא מכירה ונכללת באור אין סוף. ואזי עולה ממדרגת אביר יעקב ל"אביר ישראל" כלשון הכתוב (ישעיה, א, כד). ולא רק משם רועה אבן ישראל, אלא אביר ישראל, ודו"ק. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ב' התפיסות דמשה ואהרן

שיש בבריאה.

ניתן דוגמא יסודית ושורשית להבנת הדברים. "משה ואהרן בכהניו", מידתו של משה, ומידתו של אהרן, ובערכין דידן: בחז"ל מבואר שמשה נקרא "שושבינא דמלכא", אהרן נקרא "שושבינא דמטרוניתא", משה רבינו הוא כביכול מהצד של הבורא, "שושבינא דמלכא", הקב"ה הוא אמת, חותמו הוא אמת, ולכן מידתו של משה היא אמת.

אהרן הכהן "שושבינא דמטרוניתא" כביכול כנסת ישראל היא הכלה של קודשא בריך הוא, "לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום", זה המקבלים "כלי מחזיק ברכה", הכלים המקבלים, מצד כך, מידתו של אהרן הכהן היא "אוהב שלום ורודף שלום" וגו'.

כלומר, התפיסה של משה היא, כביכול, "אנכי עומד בין ה' וביניכם", אבל לאיזה צד הוא משתייך בעצם? לה', אהרן הכהן, לעומתו, הוא נמצא בין ישראל להקדוש ברוך הוא, אבל הצד שלו, הוא יותר קרוב לצד של ישראל.

בעומק, קודשא בריך הוא, מצד אחד, ישראל בצד השני, משה באמצע, קרוב יותר להקדוש ברוך הוא, ואהרן, קרוב יותר למציאותם של ישראל זה צורת שורש קומת ההתקשרות של ישראל וקודשא בריך הוא.

והיינו הך, באבות עצמם, אברהם, מלעילא לתתא, מהעליון לתחתון, מהבורא לנברא, יצחק, מתתא לעילא, מהתחתון לעליון, מהנברא לבורא, יעקב, מחברם ומצרפם.

תפיסת השמים, ותפיסת הארץ

כשמתבוננים עמוק, [אפשר כמובן להביא דוגמאות לרוב, ובעומק כל הבריאה כולה מחולקת לתפיסה הזו שהוזכר השתא] זה מה שנקרא בלשון הפסוק הראשון "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", אומרים חז"ל, "את השמים" "השמים" וה"את" בא לרבות את כל תולדותיהם, "ואת הארץ", הארץ עצמה, "ואת", לרבות תולדותיה של הארץ. כלומר, כל מה שנברא מכאן ואילך בכל ימי מעשה בראשית, אינם אלא השמים וכל תולדותיהם, הארץ וכל תולדותיה. זה כל מה שנברא בששת ימי בראשית, וא"כ, זה כל מה

ובלשון דידן שהוזכר השתא, הגדרת הדבר - יש את מציאות ה"שמים", ששייך לעליון ויש את מציאות הארץ שזה התפיסה ששייכת לתחתון. זה נקרא "את השמים וכל תולדותיהם, את הארץ וכל תולדותיה".

וכל דבר ודבר, הוא משתייך בהכרח לאחד משתי הקצוות האלו, או לכח המחברם, האדם שהוא המחברם, אבל א"כ כל דבר ודבר, שנמצא במציאות הבריאה יש לו צד נטיה לאחד מהצדדים האלה.

משה רבינו הוא בבחינת "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי", היפך כאן ישעיה - "שמעו שמים והאזינו ארץ", כלומר, משה שייך לצד של "את השמים", וישעיה שייך לצד של "את הארץ", ועוד ועוד דוגמאות לרוב לדבר הזה, וכמו שהוזכר, ביתר דיוק, כל הבריאה כולה מתחלקת לאותם שני קצוות, לאותם שתי מהלכים.

בפנים האלה, הבירור העמוק השורשי, שהוזכר השתא, בכוחות נפש האדם הוא, מאיפה השורש של התפיסה שלו, האם שורש התפיסה שלו היא ב"את השמים", או ששורש התפיסה שלו היא ב"את הארץ".

בשמים לא מתגלה שתי צדדים, וכמו שדורשת הגמ' בחגיגה כידוע מאד שמים - אש ומים בבת אחת, כלומר, שם שתי ההפכים מתאחדים, זה תפיסה של אחד, בארץ, יש מיצרים, שם אש ומים צרות הם זו לזו, כדברי רבותינו כידוע, כלומר, השמים מגלה תפיסה של אחד, כאשר האדם מביט לשמים, כל השמים נראה כמקשה אחת, זהו צורת השמים, וכשהוא מביט לארץ, הוא רואה הרים, גבעות וכן ע"ז הדרך, הוא רואה חלוקה.

אילו היה הצורה השלימה, אז הארץ היתה מעין השמים, וכך יהיה לעתיד לבוא, ומצד תפיסת השמים היא תפיסה של "אחד", אחדות, ובעומק "אחד", תפיסת הארץ היא תפיסה של חלוקה. ארץ א' רץ - צר. צרות הם זו לזו, זהו תפיסת הארץ הא' האחד הופך להיות צר, אחד מיצר לשני, זה ארץ.

ולכן עומק בירור הנפש בשורש הדבר, ישנה את ההבחנה "אבותינו שבטחו בך", "בך בטחו אבותינו", מהצד של

חז"ל ויש לשון בחז"ל שקדמה לעולם אלפיים שנה, ועוד לשונות בחז"ל, [בלי להיכנס כרגע לכל הגדרה מה מהותה] אבל ההגדרה הכוללת, היא קדמה לעולם, "איסתכל באורייתא וברא עלמא", כלומר, שהתורה שייכת לצד של ה"אחד", אליו יתברך שמו, "קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד", "תלת קשרין מתקשרין דא בדא", כלומר, שמציאות התורה נתפסת בצד העליון של ה"אחד". כביכול התורה יכולה להיות תורה גם אם אין נבראים, הגדרה דקה, היא נמצאת אצלו יתברך שמו, הוא וחכמתו אחד, הוא המדע והוא היודע. זה שייך אליו.

לעומת זאת, מציאות המצוות, הרי כל המצוות נקראים מצוות מלשון מצוה, שהוא מצוה לזולתו. והם נקראים מצוות מלשון צוותא, זה צוותא של האדם למצוה, וצוותא של האדם למצוה [ועוד חלקי "צוותא" שנמצא מצוה שזה לא עיקר הסוגיא עכשיו], ועכ"פ זה תפיסת צוותא, חיבור של שני חלקים, זה תפיסה שנקרא מצוות.

תורה היא מקשה אחת. "מקשה זהב תעשה את המנורה", "הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום", היא בתפיסה של "אחד", "תורת ה' תמימה", היא שלימה, היא אחת, היא תפיסת האחד. וא"כ, ישראל בכללות שייכים למדריגה הנקראת תורה, שממנה משתלשל מציאות המצוות.

אומות העולם יסודם בז' מצוות בני נח, הם בז' קני המנורה, בלי ה"מקשה זהב תעשה את המנורה", ואם יש להם תורה, זה תורה של ענפים ששייכת לז' מצוות דיליהו, משא"כ ישראל שיש להם תרי"ג מצוות, גם ההתראות של המצוות היא כנגד רמ"ח איברים ושס"ה גידים כידוע מאד, כלומר, זה צורת אדם השלם, צורת אדם היא מציאות של מקשה אחת, גם המצוות הם השתקפות של התורה, הם השתלשלות מן התורה, והם השתקפות של התורה, ולכן ה"מקשה אחת" שבתורה, מתגלה במצוות, זה בכללות הגדרת ההבדל בין ישראל לאומות העולם, זהו ההגדרה שנאמר בישראל "גוי אחד בארץ", זה ה"אחד" שמתגלה בישראל.

וכשנבוא לדבר בפרטות בתוך קומת ישראל בהגדרת

התחתון לעליון, וישנה את ההבחנה שבוטחים ב-אב. אב הבוטח, הוא בוטח בב', זה הנברא שבו.

כשבוטחים ב-אב בוטחים בצד האחד.

אלו הם שני חלקי הבטחון שהוזכר במהלכי אב, א', ב'. אבל זה לא מקרי שהאדם בוחר לעצמו בכל פעם במה הוא בוטח, זה אמנם יכול להיות כך, אבל זה לא הצורה השלימה, הצורה השלימה השורשית היא, הרי אנחנו עוסקים באב, בשורש, בהתחלה, זהו הבירור העמוק בכוחות נפשו של האדם, שהאדם מברר את עומק כוחות הנפש לאיפה שורש ההשתייכות שלו.

ישראל - מדרגת תורה, אומות העולם - מדרגת מצוות

ניתן דוגמא נוספת, יסודית מאד, תורה ומצוות, ישראל קיבלו את התורה בהר סיני ומשם כלליה, פרטותיה ודקדוקיה, שנאמרו למשה בסיני, השורש הושרש בסיני, והענפים שהם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש ג"כ התבררו ונאמרו למשה בסיני.

ומהתורה זה משתלשל למדריגה של מצוות.

אומות העולם, הרי לא קיבלו תורה, הקב"ה חיזר על האומות שיקבלו, אבל הם לא קיבלו, וכמו שמבואר ברבותינו, גם אם אומות העולם היו מקבלים את התורה, הם לא היו מקבלים את כלל התורה כולה, אלא הם היו מקבלים את חלקם ששייך להם, ובפרטות יש את כלל האומות כולם שהם היו מקבלים את הז' מצוות בני נח שהם מצווים בהם, והיינו שהם היו מקבלים את התורה ששייכת לז' מצוות, ובדקות יותר, כמו שכשחיזר הקב"ה על האומות לתת להם תורה והם שאלו "מה כתיב בה". נאמר לאומה אחת "לא תרצח" ולאומה אחת "לא תגנוב", כך גם כשהם היו מקבלים את התורה, הם היו מקבלים ביחוד את אותו חלק שהוא היה בשורש לחלקם, [הוזכר בקצרה].

אבל מ"מ, ישראל קיבלו תורה וקיבלו מצוות, אומות העולם קיבלו רק מצוות. ולהבין ברור, אם אומות העולם היו מקבלים את התורה, כהגדרה כללית הוזכר, שהם היו מקבלים רק את חלק התורה ששייך למצוות, אבל העומק שבדבר, תורה, היא בת השמים, כביכול חמדה גנוזה לו יתברך, תתקע"ד דורות, כלשון

משתלשל בקיום המצוות בפועל, "מדקדק במצוות". כל אלו הם שורשים, שורשים פנימיים בנפש, לאיפה האדם מושרש, להיכן האדם שייך.

בירור באופן של ענפים, וברור של שורש הענפים

בפנים העמוקות הללו, ככל שהאדם מברר עוד ועוד חלקים בנפש, הוא לאט לאט יוצר לעצמו חוט המקשר, שמחבר את חלקי הנפש, שמראה ומכוין לאיפה שורשו שלו, ומהו חלקו בעמלו, לא מצד המקרה בלבד, אלא מצד שזה שורשו בעצם, וככל שהוא יכול לחבר עוד חלק ועוד חלק בנפש, ולהעמיד אותו על אותו יסוד, זה ההוראה ששם חלקו. [כמובן, לפעמים הכל דמיונות].

דוגמא בעלמא, לומדים סוגיא וישנם שבע קושיות, ומתמצים תירוץ אחד שמיישב את כל השבע קושיות, זה הרי לא מקרה שתירוץ אחד מיישב את כל השבע קושיות, אלא הגדרת הדבר, שכל השבע קושיות היו קשות מפני שהיסוד נעלם, וכשהיסוד גלוי אז יש שבע תשובות לשבע השאלות. זה לא יסוד שמיישב שבע קושיות, אלא הגדרת הדבר שכשהיסוד נעלם, כל הקושיות האלה נראים כקושיות, אבל כשהיסוד קיים, ממילא אין קושיות.

בלשונו של הרמח"ל זה מוגדר, שכאשר מעמידים יסוד, הקושיות נופלות מאליהם, בדקות זה תלוי בין מחיצוניות לפנימיות למפנימיות לחיצוניות. מחיצוניות לפנימיות, הקליפה קודמת לפרי, אז מעמידים בכל דבר קושיות, ואז מגיעים לפרי, לתירוץ. מהפנימיות לחיצוניות, חלקו של הרמח"ל כמו שהוא מעיד על עצמו אז מעמידים את התפיסה הפנימית, וממילא הקליפה נופלת מאליה, כמו אגוז שכאשר הוא גדל, אז הקליפה החיצונית נופלת מאליה, ככל שהפנים גלוי יותר, אז הקליפות מוסרות, הכיסוי מוסר.

כלומר, עומק נקודת הדברים הוא, ככל שהאדם עמל לברר את חלקו בנפשו, והוא מברר את הענפים, עוד ענף ועוד ענף ועוד ענף, אבל כל ענף וענף שהוא מברר, הוא מברר את האב של אותו ענף, וכשהוא מברר עוד ענף, הוא מברר גם את השורש שלו, ואם כל הזמן הוא מוצא שהענפים מביאים אותו לשורשים אחרים, תיתי ליה שאותו אדם עדיין לא בירר את חלקו שלו, ולכן יש

תורה והגדרת מצוות, על אף שבכללות ביחס שבין ישראל לאומות העולם, התורה ומצוות דישאל הם כולם אחד, ובאומות העולם התורה משתעבדת לזו מצוות בני נח והם שורש הז' דהתפרטות, אבל בפרטות בתוך הקומת ישראל, היחס בין תורה למצוות הוא, שהתורה היא כח הכללות, והמצוות הם כח הפרטות, זה לא פרטות של "העלמא דפירודא", "ישנו עם אחד מפוזר ומפורד", אלא היא פרטות של תרי"ג, רמ"ח ושס"ה, שהם צורת אדם, אבל זה פרטות בערך לכלל השלם שזהו גדר תורה.

נפש ד'את משמים' ונפש ד'את בארץ'

כשאנחנו מביטים את הדברים הללו ביחס לתפיסת הנפשות, יש הגדרות שנמצאים בש"ס, כגון "בעל מעשים", מהי הגדרת "בעל מעשים"? כמובן, הוא לא רק שבמקרה הוא עשה הרבה מעשים, הוא "בעל מעשים" מחמת שהוא שייך לתפיסת המעשה, ויש מי ששייך לתפיסה הנקראת בשורשה, באיתגליא אצל האדם, מצד שורש נשמתו "שבהם יושב ומהרהר תמיד", הוא עסוק תמיד בתוך הדברי תורה. וכמובן בכל מדרגה כשלעצמה יש בה התפרטויות ודקויות נוספות, אבל כהגדרה כוללת, מי שהוא בעל תורה בשורשו, כל ישראל יש להם חלק בתורה, אבל יש מי ששורשו הוא, באיתגליא, של תורה, הוא שייך לתפיסה של ה"אחד", של האחדות, של השמים, אבל מי שיסודו הוא מעשים, ולא רק מעשים של רשות שזהו הצד התחתון של עם הארץ היפך התלמיד חכם, אלא מעשים של מצוות, שזהו "בעל מעשים", במעשים של קדושה, הוא שייך לתפיסה היותר קרובה ל"ואת הארץ". "הארץ וכל תולדותיה". ביחס לתורה הוא עדיין נקרא עם הארץ, אבל לא מהצד השפל של ה"עם הארץ" כפשוטו, אלא מצד שהוא שייך ל"את הארץ", לתפיסת המעשים.

נחדד את הדבר, בדוגמא חדה, יש כח של דקדוק בנפשו של האדם. מי ששייך לתפיסת החכמה הכח שלו הוא "כללותיה, פרטותיה, ודקדוקיה נאמרו למשה מסיני", הוא חי בעולם הדקדוק, יכול להיות שזה דקדוק של טעמים, נקודות תגין ואותיות, שהוא אוחז בדקדוק של הנקודות, ויכול להיות שהוא מדקדק באותיותיה של תורה, ומי ששייך ל"את הארץ", הדקדוק שלו

כאן את ה"הנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו", עדיין הדברים סבוכים אצלו, מעורבים זה בזה, והוא עוד לא הגיע לבירור האמיתי של חלקו.

אבל ככל שהאדם כשהוא מברר עוד ענף ומגיע לשורש, ומברר עוד ענף ומגיע לשורש באופן האמיתי והפנימי כשהוא זוכה לכך, הוא רואה שהענפים מביאים אותו לאותם שורשים, ואז הנפש מתחילה להתברר, איפה שורשו שלו, ועל ידי כן - וכאן נעשה הבירור האמיתי - הוא מברר מענף לשורש, ומשורש לענף. מענף לשורש ומשורש לענף, וחוזר חלילה, עד שהוא מגיע לתמונה, כמה שניתן לאספקלריא שאינה מאירה, שמאירה, איש לפי ערכו, בכל תמונת כללות דעת נפשו שלו.

ביאור ב' מהלכי הבטחון

זה "אבותינו שבטחו בך", הבטחון הוא העמדת עומק הנפש במקומה שלה, זה נקרא שהאדם בטוח, זה שני הגדרות של הבטחון, הבטחון העליון שהוא בוטח בצד אחד, "האלקים עשה את האדם ישר", "זה הדרך לכו בה", אין כאן שני צדדים, זהו, כח גילוי יחודו יתברך שמו, הוא עומד על עומדו, הוא עומד במקומו שלו. אבל גם בבטחון התחתון שהוא בטחון של שתיים כל הבריאה כולה נבראה "להיטיב לבריותיו", ולצורך כך היה בחירה, ויש בחירה עדיין, כפי שהאריך הרמח"ל רבות כידוע, אבל כשהאדם בוטח, הוא דבק ב"הכל לטובה", זה לא רק שהוא מאמין שהכל לטובה ומכח כך הוא דבק ב"הכל לטובה", אלא הוא דבק בסיבת הבריאה, שכל מה שברא הקב"ה בעולמו זה להיטיב. זה נקרא בטחון, הוא דבק בשורש הפנימי, בתולדה, זה יכול להתפשט באופן הזה ויכול להתפשט באופן הזה, אבל זה דביקות בשורשים.

אם הוא דבק בצד של ה"אחד" זה ה"הכל צפוי", זה מציאות אחת, מקשה אחת, "האלקים עשה את האדם ישר", אין אפשרות של שתי צדדים.

אבל גם בצד התחתון, כמו שהוזכר, הוא דבק בעצם המציאות של שתי צדדים, שיכול להיות כך ויכול להיות כך, אבל הוא לא דבק בפועל בלבד שקורה, אלא הוא

דבק במה שמניע את הפועל, בסיבת הבריאה, ב"להיטיב לבריותיו", הוא דבק ב"קודם שנברא העולם", זה נקרא בטחון, אבל עומק הדברים הוא, שהאדם דבק בשורשים, הוא לא דבק רק בענפים, מתוך הלבשת הענפים הוא דבק בשורשים.

דביקות האב - דביקות בשורש

זה מהלך של אב שמתגלה בכל קומת הבריאה, אם בציור גשמי, צורת הדבר, שהאדם נולד, שהאב הוא המולידו, אין כוונת הדבר רק כפשוטו, שיש מציאות של אב שהוליד את הבן, אלא עומק הדבר הוא, שהושרש בו הכח, מכח אביו שקדם אליו, הרי, בהכרח, שבכל דבר הוא דבק באב שבו, הוא דבק בשורש שבו, זה נקרא כח ההולדה שהוא קיבל מאביו, הוא לא רק הוליד אותו, אלא הוא השריש בו את הכח שבכל דבר הוא דבק במה שקדם לו, הוא דבק באב שלו, בהתחלה הקודמת, בשורשים של הדבר.

אב אחד מוליד כמה בנים, נעשה ענפים, אבל כשדבקים באב, דביקים במציאות השורש. ואיזה שורש? הזכרנו בכללות את שני השורשים הכלליים שבאב, שורש הא' שבאב, ושורש הב' שבאב, ועל ידי כן, האדם מצרף מאחד ומחבר את כל חלקי נפשו, עוד חלק ועוד חלק ועוד חלק.

זה הצורה הפנימית של מהלכי העבודה, לא באופן של פיזור, עוד נקודה ועוד נקודה, ואפילו שכל נקודה היא מן המעלות העליונות, אלא כל נקודה מצטרפת לשרשים שלה ומתחברת אליהם, והיא נותנת את הבהירות איפה השורש.

מה שהוזכר הפעם, בסיעתא דשמיא, כמובן, זה השורש הגדול של ההבחנה בין הידבקות באחד לבין הידבקות בשנים, בשורשים.

ואידך, פירושו הוא זיל גמור, את כל שאר השורשים, שמהם נעשים עוד ענפים ועוד ענפים, ששם פרטות כל הנפשות כולם, איש איש לפי חלקו שלו, "חלקי אמר נפשי, על כן אוחיל לוי" להגיע לחלקו שלו בעולמו.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת בלבביפדיה עבודת ה'.

שני תפיסות הבריאה היסודיות - דבקות וביטול - וגי' לויים כאן

נמצא, שאין דביקות מצד העיגולים עצמם, אלא רק מכח הקו. ובעומק יותר, וזהו יסוד מוסד שנתבאר רבות, כל סוד הבריאה היא אחדות, ואחדות הבריאה בנויה באופן של דביקות ובאופן של ביטול. ושורשם של התפיסות הללו נמצא כאן. הקו שורשו דבקות, כנ"ל - קו גימ' דבק, והעי' גול שורשו ביטול. כל ביטול זהו דבר שנכלל בדבר אחר, והרי שכל עיגול כולל את כל מה שנמצא בתוכו. מצד אחד עיגול המלכות הוא עיגול לעצמו, ומצד שני עיגול המלכות נמצא בתוך עיגול היסוד, וא"כ היסוד כולל את המלכות. ההוד שמקיף אותם, הרי שהוא כולל בתוכו את שניהם. ועיגול הכתר כולל את כל העיגולים שבתוכו, ועיגול האור א"ס כולל את כל העיגולים כולם בתוכו. זוהי ההגדרה של ביטול, דבר הנכלל בדבר אחר. נמצינו למדים, שכאן מונחיים בעצם שני התפיסות היסודיות, תפיסה של קו - דביקות, תפיסה של עיגול - ביטול.

לפיכך, מה שהרב ז"ל כתב: **סמוך אל עיגול הא"ס ובלתי מתדבק בו**, הרי שאין כאן מצד העיגול דבקות, אלא מה שיש מצד העיגול זהו ביטול. אבל בעומק, מצד מדרגת הדבקות, הקו הוא חוט המקשר בין העליון לתחתון. מצד מדרגת הביטול, העיגול העליון מבטל את העיגול התחתון, אבל העיגול התחתון מצד עצמו אין לו חיבור לעליון, אלא הוא בטל לעליון. כלומר, העיגול התחתון נמצא בתוך העליון, והרי שמי שגורם את הביטול זהו העיגול העליון שבתוכו נמצא התחתון. משא"כ בקו זהו חוט המקשר של שניהם, והחוט המקשר של שניהם בעצם יוצר את נקודת החיבור. כאשר עושים ברית בין שני אנשים, הרי החיבור הוא מכח שניהם. משא"כ בביטול, הביטול הוא מכח העליון [אא"כ התחתון יש לו אישות והוא לא מוכן להתבטל].

דוגמא בעלמא לשני הצורות הללו, בקידושין. מחד, אופן של קידושין מדין ביטול, בלשון קידושין נאמר: "הרי את מקודשת", מבוטלת, מופקרת, מופרשת מכל העולם כולו, ומקודשת לי. א"כ, מצד כך שנאמר "מופקרת", קידושין עניינם שהנקבה מתבטלת לזכר. מאידך, אופן של קידושין מדין הקו, שזוהי נתינת טבעת על האצבע, כמו שידוע בדברי רבותינו, זהו חוט המקשר. אלו הם שני האופנים, אופן של קידושין מדין קו, בגימ' דבק, "ודבק באשתו", ויש אופן שהיא בטלה אליו, היא כלולה בו.

והשורש הברור לאופן שהיא כלולה בו, זהו בשורש ותחילת היצירה שהם היו אחד, קודם הנסירה, למ"ד זנב הייתה, אזי היא כלולה בו לגמרי, ולמ"ד פרצוף הוא, היא ג"כ כלולה בו. ולאחר מכן הם נפרדו, נעשה נסירה וחיבור, ואזי זה הופך להיות דבקות, נעשה קו, נעשה דבק, "ודבק באש" תו". זוהי דוגמא מאד ברורה, קודם הנסירה - עיגול, ביטול, ולאחר הנסירה - קו. ובדקות, מ"ד זנב שורשו ביטול, עיגול. מ"ד פרצוף שורשו דבקות, קו.

נדגיש שוב, זו אמנם התנועה שמתגלה כאן בשורש, אולם לאחר מכן זה מתגלה בכל החכמה כולה. ולפ"ז גם בסדרי העבודה ברור מאד היכן יסודם, תנועה של קו היא דבקות, ותנועה של ביטול היא בסוד העיגול.

וכל עיקר התקשרות ודביקות העגול הנאצל ההוא עם א"ס המאציל הוא ע"י הקו ההוא הנ"ל

נדגיש, לשון הרב ז"ל שזוהי התקשרות ודבקות, כלומר, זו מדרגה של דבקות. אולם מכח ביטול, זו מדרגה של עי' גולים, עיגול תחתון שבטל לעיגול עליון. לפ"ז מדויק לשון הרב ז"ל: **וכל עיקר התקשרות ודבקות העגול הנאצל ההוא עם א"ס המאציל הוא ע"י הקו ההוא הנ"ל**, שזהו רק העיקר, אולם ישנו עוד מהלך שנקרא ביטול, והמהלך הזה הוא בסוד העיגולים.

אשר דרך בו יורד ונמשך אור מן א"ס ומש- פיע בעיגול ההוא והא"ס סובב ומקיף עליו מכל צדדיו כי גם הוא בבחי' עגול סביב עליו ורחוק ממנו כנ"ל כי הוא מוכרח שהארה א"ס בנאצ- לים תהיה דרך קו ההוא לבד.

שתי תפיסות בבריאה - גילוי הבורא בנבראים וביטול הנבראים לבורא

מבואר כאן שעיקר ההארה מגיעה דרך הקו. הבריאה היא בסוד אין ויש. הבורא סוד היש האמיתי, והנבראים הם בסוד היש התחתון. וקו מדבר בין היש העליון ליש התחתון. ויש עוד עבודה בסוד מיש לאין, שזוהי עבודה בסוד העיגול לים. נחדד, הבריאה הייתה מאין ליש, וא"כ יש אופן שאנחנו יש תחתון, והוא היש האמיתי, וישנם ביניהם דביקות, שזהו כח של "ודבק". ויש את האופן של הביטול.

ובעומק, יש שני תפיסות בנבראים, יש את התפיסה מצד הנבראים, שתכלית הבריאה היא לעשות לו דירה בתחתון

עיקר הגילוי מחול, עיגול.

כי אם היה האור נמשך להם דרך גם מכל סביבותיהם היו הנאצלים בבחינת המאציל עצמו בלתי גבול וקצבה ולא עוד אלא אפי' גם הקו ההוא דק מאוד ולא בהתרחבות גדול

כל ביטול נקרא אור מקיף

כמו שהוזכר לעיל, מכל סביבותיהם יכול להיות בב' אופנים: א. אופן של קוים, עוד קו ועוד קו, ב. אופן של אור העיגול. וכמו שנתבאר, אם זה היה באופן של קוים אזי הקו היה בוקע מצד לצד. ואם זה היה באופן של סוד העיגול, הרי שהיה מאיר א"ס את הכל, והכל היה בטל אליו לגמרי. ונחדד, אור הביטול שמתגלה היום הוא לא ביטול שלם, שהרי אם היה ביטול שלם לא היה נבראים. לכן זה נקרא רק בסוד אור א"ס הסובב, מעין אור של מקיף. אבל אם זה היה מתגלה בסוד אור פנימי, הוא היה מבטל את כל הנבראים כולם.

בעומק, כל ביטול נקרא אור מקיף, כי הפנימי בטל למי שנמצא חוצה לו. זה נקרא בעומק התפיסה "מקיף", מחמת שזו תפיסה שהוא יוצא מעצמו, הוא מבטל את עצמו, הוא יוצא מעצמו למה שמעליו. אולם בלשון היותר פשוטה שהוזכרה, אם זה היה מאיר בסוד אור פנימי אזי לא היה נבראים והכל היה בטל. וכמ"ש הנפה"ח בשער ג' שמצידו ית"ש הוא עדיין ממלא את הכל בשווה, אור פנימי.

לכן אומר הרב ז"ל: **כי אם היה האור נמשך להם דרך גם מכל סביבותיהם, או באופן של קוים או באופן של עיגול, היו הנאצלים בבחינת המאציל עצמו בלתי גבול וקצבה ולא עוד אלא אפי' גם הקו ההוא דק מאוד, כלומר, הקו שיצא הוא קו אחד דק, ולא בהתרחבות גדול, כמו שהוזכר זהו בחינת הקמץ והפתח. מצד אחד זה נפתח, מצד שני זה קמוץ. וזהו פנים ואחור, כמו שנתבאר לעיל, הפנים זהו הצד שהוא נפתח, [כדברי הלשם לעיל], האחור זהו אותו מקום שהוא סתום דרכו. ומה שהוא מתפשט קראו הלשם חסד, ומה שהוא מצטמצם קראו גבורה [וכן נתבאר לעיל מהו 'מזרח ומערב']**

נים, שזה סוד היש דידן. ויש את התפיסה שתכלית הבריאה להיות בטלה אליו ית"ש מיש לאין, שזה סוד האור חוזר. כמו שנתבאר לעיל, סוד אור חוזר הוא לעולם בסוד העיגולים, הוא סוד הביטול. וא"כ, העבודה בסוד דירה בתחתונים היא סוד הקו, ואזי אנחנו יש, והוא יש, והיש האמיתי מתגלה כאן. זהו סוד הדבקות, סוד הקו. משא"כ בסוד העיגולים, סוד אור חוזר, חוזר הכל ונכלל ובטל אליו ית"ש. וזאת ע"י שכל הנבראים נמצאים בתוך אור א"ס הסובב, ועי"ז בטלים אליו, כעובר במעי אמו.

בשית אלפי שנין העיקר הוא הקו - לעת"ל העיקר הוא א"ס הסובב

השתא בשית אלפי שנין העיקר בבריאה הוא הקו. לעת"ל העיקר בבריאה יהיה האור א"ס הסובב. נדגיש, מה שהרב ז"ל כותב כאן שהעיקר הוא הקו, זהו בעלמא דידן, בתפיסה שהכל יורד. אבל בסוד עליית העולמות, לאחר מכן הכל חוזר, ראשית הכל חוזר לעתיק דאצילות, כל אבי"ע חוזר לשורשו. לאחמ"כ עתיק מחזיר הכל לפה, חוטם, אוזן, עד האלף העשירי, החזרה לשערות א"ק, החזרה לקו, ולאחמ"כ הכל חוזר לא"ס.

[במאמר המוסגר, וזו סוגיא דקה לעצמה, הלשם לומד באופן מחודש, שעד סוף האלף העשירי יהיה רק עלייה של אבי"ע לעתיק דאצילות, ומשם ואילך נקרא נצח נצח חים כפשוטו. אולם הפשטות היא, כמבואר בדברי הרמח"ל משורש דברי הברית מנוחה, שהעלייה הזו תהיה כבר בסוף עקבתא דמשיחא, בסוף שית אלפי שנין, ומכאן ואילך עולם הים הנבראים עד סוף האלף העשירי, ואזי דבקים באור השערות, באור הקו, באור א"ס].

עכ"פ, ההגדרה ברורה, כעת התפיסה היא שעיקר ההארה היא הקו, אולם לעת"ל עיקר ההארה תהיה בסוד העיגולים. ולכן, דברי הרב ז"ל כאן קאי על שית אלפי שנין, ולא על ה-לעתיק לבא, לאחר שכל העולמות יעלו לשערות דא"ק, לקו, ומשם יעלו לאור א"ס, שאזי תהיה תכלית ההארה במדרגת אור א"ס הסובב, ואזי הכל יהיה במהלך של בטי"לות, של מקיף, של עיגול. וזהו מ"ש חז"ל בסוף תענית שע"תיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים וכו', כלומר לעת"ל

■ המשך בע"ה שבוע הבא מתוך סדרת עץ חיים למתחילים.

כתו א-זר. זר - כתר. עיין מחברת מנחם (ערך אזר) אאזרך ולא ידעתי (ישעיהו, מה, ה), אזר חיל (ש"א, ב, ד), אזר נא כגבור חלצ'ך (איוב, לח, ג), כאשר ידבק האזור (ירמיהו, יג, יא), ותאזרני חיל (תהלים, יח, מ). מצאו הפותרים ותזרני חיל (ש"ב, כד, מ), וסברו שהמילה גרועת אל"ף והמלה סדורה כמשפט, אך בהיות ותאזרני מגזרת אזר, ותזרני מגזרת זר זהב (שמות, סה, יא), ונמצאו המילים שלמות והענין אחר. והרי שדבר זה שנוי במחלוקת. ובסליחות (ליום ד' של עשי"ת) ומי אזר זר לזר. ובקלוקל כתיב (יחזקאל, כג, לו) חגורי אזר, סרוחי טבולים. ופירש"י, יתרי כובעים גדולים. כובע בחינת כתר לראשו.

חכמה כח-מה. וכתוב (איוב, ל, יח) ברב "כח" יתחפש לבושי כפי כתנתי יאזרני. בחינת אזר, גבור, גבורי "כח". וכמ"ש רש"י (ישעיה, מה, א) חגורת מתנים הוא זירו "כח". וכן "חשב" האפוד, לשון מחשבה, הוא כעין חגור, אזר. עיין ערך קטן גבורה, דברי המלבי"ם. ועיין רד"ק (שמואל, א, ב, ד) אזר חיל - החיל והכח הוא אזרם.

בינה כתיב (תהלים, סה, ז) מכין הרים בכחו נאזר בגבורה. ועיין מאורות נתן (ערך הר) כפי דעת המקובלים הוא בינה שממש נחצבו אבני הבנין, אות ה' בבינה, והיא ה' ראשונה שבשם.

ועוד. בינה קיימא לשאלה. וכתוב (איוב, לח, ג) אזר נא כגבר חלצ'ך ואשלחך והודעני. ועיין רלב"ג (שם, מא, כו) ואמר אזר נא כגבור חלצ'ך "והתבונן" להשיב על דברי אשאלך והודעני. ועוד. לב. ועיין מעדני יו"ט (ברכות, פ"ט, אות צ) ברוך אזר ישראל בגבורה. פירש רמ"י (סימן מו) לפי שישאל מכוונים בחגורתם שלא יהא לבם רואה את הערוה (בחינת איזהו גבור הכובש את יצרו), מזכיר את ישראל בברכה זו ואומר בגבורה, כדכתיב אזר נא כגבר חלצ'ך, עיי"ש.

ועיין מלבי"ם (ישעיה, יא, כ) ודימה הצדק לאזור מתניו שהוא החגור שעל בגדיו, כן הצד שהוא בין אדם לחבירו יהיה נראה לכל, והאמונה אשר הוא בין אדם למקום דימה להאזור שתחת בגדיו אשר לא יתראה רק לאיש הלובשו לבדו, כי יהיה נצפן מן אמונתו בלב יותר מן הנגלה ממנו לאחרים.

דעת כתיב (ישעיה, מה, ה) אאזרך ולא ידעתי. והוא בחינת דעת דקלקול, עמלק, שהוא בחינת כלב, כנודע. ועיין מצודות דוד (משלי, ל, לא) זרזיר מתנים הוא כלב הציידים שהוא דק במותניו כאילו חגור בחגור וירוף קל מהר לצוד חיות בבטחון ומצליח דרכו.

ועוד. נחש, דעת דקלקול. ועיין כתבי רמ"מ משקלוב (רזא דמהימנותא, דף מד) בעל שער ואזור עור (על אלים), דתנין עור במותניו, ב"פ חלק (חלק ב"פ עולה עו"ר), עיי"ש.

חט לבן. עיין מלבי"ם (ירמיה, יג, א) שלא יביאהו במים - כי האזור של פשתים שהוא לבן צריך לרחצו ולכבסו תמיד, כי נעשה שחור.

ועוד. מים. וכתוב (ירמיה, יג, א) הלך וקנית לך אזר פשתים ושמתו על מתניך ובמים לא תביאהו. ועוד. וישכם אברהם בבוקר, זריזותא דאברהם קמ"ל. ועיין רש"י (ישעיה, מה, א) חגורת מתנים הוא זירו כח כמו אזר נא כגבר חלצ'ך (איוב, מ, ו) ואתה תאזר מתניך (ירמיה, א). ועיין מצודות דוד (איוב, מ, ז) אזר נא וגו', הוא ענין זריזות, כי החגור

במותניו הוא מזורו. ועיין רד"ק (ישעיה, ה, כז) שהממהר בדרכו בלילה לא מתיר האזור. ועיין עוד ספר השרשים (ערך אזר) אזרו חיל (שמואל, א, ב, ו) ואתה תאזר מתניך (ירמיה, א, יז) אזר במותניו (מלכים, ב, א, ח). והפועל הכבד, אאזרך ולא ידעתי (ישעיה, מה, ה), ותאזרני חיל (תהלים, יח, מ) ומשפטו ותאזרני. ואדני אבי ע"ה כתב בשרש זרה, ושם נכתבו עוד. והנפעל נאזר בגבורה (תהלים, סה, ז). וההתפעל לבש ה' עוז התאזר (תהלים, צג, א), התאזרו וחתו (ישעיה, ח, ט) עניינם חגירה וזירו.

גבורה גבורה. כתיב (ישעיה, ח, ט) התאזרו וחתו והתאזרו וחתו. וכתוב (תהלים, יח, מ) ותאזרני חיל למלחמה. וכתוב (שם, סה, ז) נאזר בגבורה. ועוד. אש. וכתוב (ישעיה, נ, יא) הן כלכם קדחי אש מאזרי זיקות. ועיין ספר השרשים לרד"ק (ערך אזר) שפירושו קודחי אש, כך פירשו ר' יונה. ויש מפרשים מוצאי אש, והם אותם הפוסלים בעצים ובאבנים שיוציאו אש מהם בחוזק פסלם בהם ואתם יקרא מאזרי.

ועוד. פשתן סוד גבורה (עיין זוה"ק, תזריע, נא, ע"א). וכתוב (ירמיה, יג, א) וקנית לך אזר פשתים. וקין, גבורה, קרבנו היה פשתים, וזש"כ "וקנית", מלשון קין. ועיין מלבי"ם (ירמיה, יג, א) יש הבדל בין אזר, חגור, אבנט, חשב, מנח, וכו'. אזר, הוא חגור מיוחד לחזק בו את מותניו. והיה אוסרו בחוזק, "והוא ציור הגבורה", וכו', ולא לבשו אותו רק אנשיו ורק גיבורים. ועיין רד"ק (תהלים, סה, ז) נאזר בגבורה - והוא בכל עת נאזר בגבורה, כי אינו קונה גבורתו מאחר לעת הצורך, אלא מראה גבורתיו בכל עת שירצה, כי הגבורה אזרו. ועיין עוד מלבי"ם שם, שיש קנין ויש דבוק עצמי, קין - קנין, הבל - דבוק עצמי.

תפארת כתיב (ירמיה, יג, יא) כי כאשר ידבק האזור אל מתני איש, כן הדבקתי אלי את כל בית ישראל ואת כל בית יהודה נאם ה' להיות לי לעם ולשם ולתהלה "ולתפארת" ולא שמעו.

ועוד. תם. וכתוב (תהלים, יח, לג) האל המאזרני חיל ויתן תמים דרכי. ועוד. יעקב. ועיין ספורנו (בראשית, לז, לד) וישם שק במתניו, אזר של מין אריגה נקרא שק שממנו היו עושים השקים.

ועוד. שם הוי"ה. וכתוב (ישעיה, מה, ה) אני הוי"ה אאזרך. והוא מיתוק האזור. עיין ברית כהונת עולם (מאמר תרי"ג, פרק מב).

ועוד. קו אמצע. אזר, קו ימין, זירו. קו שמאל, חוזק (עיין מצודות ציון, (ישעיה, ח, ט) האזור במתניו הוא מחזק ומזרז ביותר). ואחדותם מכח קו אמצע, ת"ת. ועיין זוה"ק (ח"ג, קצט, ע"א) שיש אזר לדין ויש אזר לרחמנות ולטוב, עיי"ש. ועוד. עיין מלבי"ם (ירמיה, יג, א) ומצד שהוא (האזור) פשתים, מורה על כבוד "ותפארת", כן הדביק אותם לתהלה ולשם "ולתפארת". וכן כתב שם (שם, ט) שהאזור מורה על הגאון והתפארת.

נצח כתיב (מלכים, ב, א, ח) ואזר עור אזר במתניו. וכתוב (ירמיה, א, יז) ואתה תאזר מתניך. ושם (יג, א) וקנית לך אזר פשתים ושמתו במתניך. וכתוב (יחזקאל, כג, טו) חגור אזר במתניהם. ועיין מלבי"ם (ירמיה, יג, א) אם חגרו על בגדיו למעלה נקרא אזר מתנים, ואם חגרו

על בשרו נקרא אזר חלצים (ישעיה, יא). ועיין רד"ק (ישעיה, מה, א) כי האזר חוזק המתנים. ועיין פרדס (ערכי הכינויים פכ"ג, ערך אזר) שהאזר סוד נו"ה. ועיין פע"ח (שער ר"ח חנוכה ופורים, פ"ה) ולזה גבריאל אשר קסת הסופר במתניו והאזר במתניו, כי הם נה"י, וכו', עי"ש.

ועוד. סוד הליכה ברגלים. ועיין מלבי"ם (ירמיה, יג, א) הלוך וקנית, ה' צוהו שבעה דברים. א. שילך בתמידיות לקנות אזר פשתים למען יעשה הליכתו רושם וכו', עי"ש. ועיין קהלת יעקב (ערך אזר) שהאזר במקום חיבור ידים ורגלים, עי"ש.

הוד כתיב (ישעיה, ה, כז) אזר חלציו. ועיין שפתי כהן (שמות, כז, כ) ולמה שלשה משלים, אזר, מלבוש, וסודר. אלא שתחילה שהוציאים ממצרים ולקחם לו לעם נמשלו לאזר שמדביקו האדם בבשרו ואין "מתהדר" בו כי אין בו "הידור" כמו המלבוש, כן קרב ישראל והדביקם אליו אע"פ שאין בהם הידור שלא קיבלו עדיין את התורה, ואח"כ וכו'. וזהו שחסר בהארת "הוד", הוד והדר. אולם עיין רד"ק (יחזקאל, כג, טו) חגורי אזר במתניהם - חגורי בחולם, והוא תאר ספר תכונת מלבושיהם הנראים בעיניהם יפים וכו', עי"ש. ועיין מלבי"ם (ירמיה, יג, א) ומצד שהוא (האזר) פשתים, מורה על כבוד ותפארת. ועיין ברית מנוחה (הדרך הראשונה) מהם אזורים הוד והדר.

יטוד "וצדיק באמונתו יחיה". וכתיב (ישעיה, יא, ה) והאמונה אזר חלציו. ועיין גר"א (שם) ולפי שהמשפט והתוכחה אינו אלא לפרקים בעת הצורך, לא המשילן לאזר מותניו, אבל הצדק והאמונה בכל עת המשילן לאזר מתניו, כמ"ש (ירמיה, יג, יא) כאשר ידבק האזר במתניו. ומעין כך במלבי"ם (שם), כי הצדק והאמונה לא יהיו אצלו קנין חיצוני, רק כאזר הדבוק אל מתנים וחלצים שהוא דבק השייך אל גופו, כן יהיו הצדק והאמונה דבוקים בו דבוק עצמי לא יתפרדו ממנו שום פעם. ועיין זוה"ק (ח"ג, קצח, ע"ב) לעילא בשירותא אקרי מתנים, לתתא בסופא אקרי חלצין, עי"ש. ועיין כתבי רמ"מ משקלוב (רזא דמהימנותא, דף פב). וכן בדבריו בביאור משנת חסידים (דף קיג). ובביאורי הזהר (דף כד, קב). ותמונת האותיות (עמ' נ).

מלכות צדק. כתיב (ישעיה, יא, ה) והיה "צדק" אזר מותניו. ועוד. כתיב (איוב, יב, יח) מוסר מלכים פתח ויאסר אזר במתניהם. ועוד. סלע בחינת מלכות. עיין זוה"ק (רע"מ, פנחס, רכט, ע"ב, ועוד). וכתיב (ירמיה, יג, ד) קח את האזר אשר קנית וגו', וטמנהו בנדיק הסלע. ועיין רש"י (איוב, יב, יח) ויאסר אזר במתניהם, בתחילה כשהוא חפץ בהם חוגר חלציהם ומזרזם כח למלוכה.

ועוד. סוד שם. ושמות רבים יש בהם אותיות אזר, כגון אליעזר, אלעזר, אחיעזר, אביעזר. ועיין מלבי"ם (ירמיה, יג, יא) שהאזר בלבשו יקנה שם ופרסום שהוא לבושו. ועיין לשם (הקדו"ש, שער הנקודים, פ"ה). ועיין פע"ח (שער הברכות, פ"ז) ברכת אזר ישראל בגבורה.

ועיין פירוש רמ"ק לספ"י (פ"ב) האזר הוא הדבק אל מתני איש היא המלכות, ומצד בחינתה למטה היא נקראת גבורה שהיא יונקת מצד הדין, ולכך היא בצד השמאלית, כי מצד הגבורה הוא המיעוט וירדתה למטה. ועיין מצות שימורים (שער הברכות, ברכת אזר

ישראל בגבורה) שהמלכות מתחילה ממתנים. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר א, אילו של יצחק, פרק כ).

נפש עיין אור ישראל (מכתב ל) אזר עוז לחזק את נפשו. כי הנפש הבהמית חלשה בטבעה. ונצרך לה עוז וגבורה. ועיין הכתב והקבלה (בראשית, ג, כד) "הנפש המשכלת" גם היא אזורת חיל להכניע את מורדיה הפנימיים, לנהג כולם כשבויות חרב בל תתבגר בה יד הזדון וכו'.

רוח אזר, א-זר, אלף - אחד. זר, מלשון זרה לרוח, כמ"ש (ירמיה, טו, ז) "ויאזרם". וכן (יחזקאל, ה, יב) לכל רוח אזרם, ועוד. והוא גבורה של פיזור ופירוד. והוא בחינת אכזרי, כזר-כי, פירוד, היפך רחמים, רוח דתיקון. עיין ספר השרשים לרד"ק (ערך אזר) בשם אביו.

ובתיקון - התעוררות. ועיין רש"י (איוב, לח, ג) אזר נא כגבור חלצין - רמז לו שיתעורר מן חליו ויסוריו. ועיין תורה תמימה (בראשית, נ, יא, יג) "התרת" האזר הוראה על רפיון הרוח.

נשמה נשמת שדי תבינם. בחינת הרהור. ועיין כלי יקר (שמות, כח, לט) הרהור דבק בו לעולם, כאשר ידבק האזר אל מתני איש, ע"כ באה לו הכפרה האבנט שהיה דבוק בו כחגור.

ועוד. למעלה מן הבחירה. ועיין מלבי"ם (איוב, יב, יח) ויאסר אזר במתניהם - שישמו על מתניהם אזר, שמורה על הגבורה, ויאזרו מתניהם בחזקה למשול על העם כחפצם, וזה מורה על ביטול בחירת העם כולו ויועציהם.

חיה עיין ילק"ש (דברים, רמז, תתכ"ד) אמר הקב"ה, כשם שנדבקתם לי בעוה"ז, כך אני מדביק אתכם לעוה"ב, שנאמר (ירמיה, יג, יא) כי כאשר ידבק האזר אל מתני איש כן הדבקתי אלי את כל בית ישראל, הוי ואתם הדבקים בה' אלהיכם "חיים" כולכם היום.

יחידה בחינתו של משיח. ועליו נאמר ויצא חוטר מגזע ישי וגו', והיה צדק אזר מתניו והאמונה אזר חלציו. ושורשו ביהודה, במעשה תמר. ועיין ספורנו (בראשית, לח, יח) ופתילך - צמיד פתיל, כמו סודר שבמתניו שמנו חכמים. ובחרה באלה הכלים המורים הגדולה והגבורה, כחותם ושבט המושל והאזר, כאמרו אזר נא כגבר חלצין. וזה עשתה כדי שתהיה במעלת יהודה וגדולתו.

והנה המבשר על הגאולה, אליהו. ואמרו (פרד"א, פ"ל) שעורו של איל יצחק שהוא אור מסירות נפש, יחידה, נעשה לאזר אליהו. ועיין גור אריה (שמות, יט, יג). וחומת אנך (מלכים, ב, א, ח). ועיין ספר הפליאה (ד"ה טצ"ץ). ועל בחינת היחידה נאמר חלק אלוה "ממעל". ועיין צרור המור (דברים, לב, ט) שהביאים אצלו ונדבק בהם כאשר ידבק האזר אל מתני איש. עד שאמר כי חלק ה' עמו, כאילו הם חלק אדם מאל, וחלק אלוה מעולמו.

ובחינת יחידה שבנפש נקראת איתן, תוקף וחוזק, גבורה, אזר. אזר מתני. מותן - איתן, שורשים קרובים.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה להארות, הערות,

הוספות: rav@bilvavi.net

בענין שבעה אושפיזין ושמיני עצרת

א. ראיתי בספר ים החכמה של הג"ר יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א, שאמר שבכל יום מימי סוכות יש להתדבק במידות של האושפיזא של אותו היום; ביום א' להתדבק במדת אהבת ה' שהיה מדתו של אברהם וכו'. אבל מהרב למדתי שאין לעבוד ה' ע"פ זמנים מסוימים, רק שכל עבודה צריך להיות בהתאם וכפי הדרגה של הנפש, וא"כ האם הרב סובר שאין לעבוד במידה מסוימת ביום אחד ומידה אחרת ביום שני וכו'? או שיש מקום להתדבק באורות הזמן, כיון שיש עבודה להפוך אור מקיף לאור פנימי?

ב. האם יש מקור ששלמה המלך היה ראוי להיות מן האושפיזין רק שאיבד את זכותו?

ג. האם יש קשר בין שבעה רועים לשבעה אושפיזין?

ד. האם משיח בן יוסף ומשיח בן דוד נכלל בשבעה אושפיזין?

ה. בשפת אמת כתב ששמיני עצרת כנגד יוסף, ובמקום אחר כתב ששמי"ע כנגד דוד, ובמקום אחר כ' שהוא כנגד משה! מה פשר הדברים?

תשובה:

א. בנקודה שבה עובד בפועל, יש בפרטות אהבה יראה וכו', את כל המידות. וצריך למצוא בכל יום את נקודת פרטות זו בתוך עבודתו.

ב. הוא שורש לז' רועים. עיין פירוש המצוות לרמח"ל (מצוה ח' ט') וז"ל, והקימונו עליו שבעה רועים (מיכה ה,ד), מצד שלמה. שמונה - תיקון הכל, ושמונה נסיכי אדום, עיי"ש. ודו"ק שאמו של שלמה בת "שבע".

ונקרא בשבע שמות, כמ"ש בזה"ק (ח"ב, לח, ע"ב. וח"ג, מז, ע"ב). ועיי"ש (ח"ג, רנה, ע"ב) אבהן ורעיא מהימנא ואהרן דוד ושלמה, הא אינון שבע, לקבל שבע ספיראן, אנא בעינא לתקנא לכוון "סכה", עיי"ש. ועיין גר"א (תיקון ע) וז"ל, ושלמה ביסוד דאינון שבע רועין, כמ"ש בר"מ בכ"מ, עיי"ש. ועיין תולעת יעקב (סוד הסוכה).

ג. כן, כנודע, הם הם ממש, בשורשם.

ד. כן. יוסף - משיח בן יוסף. דוד - משיח בן דוד.

ה. כנגד יוסף - מלשון תוספת, עצרו עמי יום אחד. כנגד דוד - סוד כח הכללות הנקרא "כלה", ושמיני עצרת, עוצר בקרבו את כל ההארות שקדמו לו. כנגד משה - שמחת תורה - תורת ה' תמימה ניתנה ע"י משה.

בקשות פרטיות לעצמו ותפילה על זולתו

בסוף השמונה עשרה וגם מידי פעם, אני מבקש תפילה פרטית מה' שאזכה לתשובה שלימה, לקדושה ולטהרה, לסייעתא דשמיא בתורה, ללמוד תורה בהבנה וכדבעי, ולבית של שכינה, ולחנך את בני כפי רצונו של הקב"ה (ומידי פעם גם אני מתפלל על רפואה שלמה לאיזה חולה שאני יודע ממנו, או שיהא פרנסה ובריאות בשלום להורים שלי, וכן להאחים שלי), ואני מרגיש שתפילה זו היא נוסח שבא מליבי, כלומר שבמילים אלו אני מתפלל מעומק לבבי להקב"ה, ועל אלו דברים אני חש טבעית שיש לי להתפלל עליהם, אבל אני רוצה לדעת אם אני צריך להתפלל לעוד דברים, או שתפילה כוללת זו מספיקה?

וכן אני רוצה לידע אם יש בזה יותר מדי שקיעות בעצמי, ואם אני צריך ג"כ להתפלל לאחרים, או שזה הרבה יותר מכביד על הנפש שלי אם בכל תפלה אני צריך להתפלל גם על אחרים, אבל רצוני לדעת אם חסר כאן משהו מהבקשות הפרטיות שלי. יישר כח להרב.

תשובה:

מצויין. עליך להתבונן מה חסר לך, ולפ"ז לסדר סדר תפלה למעשה.

בודאי שיש להתפלל על זולתו, ויתחיל מעט מעט פעם בחודש, אח"כ פעם בשבועיים, וכו' וכו'. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא

מהארכיון של שו"ת

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

הצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829